

Даярдаган Шабдан АБЫЛГАЗЫ уулу, "Кыргыз Туусу"

Кол чатырдан чыккан чуу

Чүй облусунун 90 жылдыгына арналган иш-чарада колду аркага алган адамга кызматчысы кол чатыр тосуп турганы тартылган сүрөт Facebook социалдык тармагында кызуу талкуу жаратууда. Интернет колдонуучулардын айтымында, сүрөттө Бишкек шаарынын прокурору Нурлан Сулайманкулов болушу мүмкүн.

Социалдык тармактын колдонуучулары терс маанидеги комментарийлерин калтырып, төрө пейл атка минердин бул кылыгы кескин сынга алынууда.

Картошканын тагдырын күрүч кайталады

Кыргызстандык ишкерлердин билдиргени боюнча, күрүч салынган автоунааны Россия-Казакстан чек арасындагы "Илецк - 1" чек ара бекетинде кармашкан. Россия тарап тарабын сапатын тастыктаган документтер жоктугун негиз кылып, күрүчтү кайра арт-ка кайтарды.

"Илецк - 1" чек ара бекети жайгашкан Оренбург облустук бийлиги товардын кайсы жерде, кандай шартта өстүрүлгөнү, аны өстүрүүдө жана сактоодо колдонулган химикаттар, күрүчтүн курамында ГМО бар-жогу тууралуу маалыматтарсыз тамак-аш азыктары сапатын деп саналып, өлкөгө киргизилбесин билдирүүдө. Жакында Кыргызстанда өстүрүлгөн картошканы алуудан казак бийлиги да баш тарткан болчу.

Эркектер муздак, аялдар жылуу тилде сүйлөшөт

Окумуштуулар Facebook социалдык тармагынын 52 миң колдонуучусунун 10 миллион билдирүүсүн иликтөөгө алып, мырзалар менен айымдар көбүнчө эмне жөнүндө жазышарын аныкташкан. Бул тууралуу PLoS ONE журналы жазып чыкты.

Иликтөөнүн жыйынтыгында айымдар жумшак, көңүл оорутпаган, бирөөнүн кайгысын тең бөлүшкөн сөздөрдү көп колдонуп, адамдардын кыймыл аракеттерин көп жазышса, мырзалар ачууга алдыруучу талаш сөздөрдү жазып, адамдарды эмес ар кыл түшүнүктөрдү сүйлөшөрү белгилүү болгон.

Айымдар «бактылуу», «сүйөм» деген сөздөрдү көп колдонсо, мырзалар «жеңиш», «спорт», «футбол», «салык» деген сөздөрдү байма-бай жазышат. Окумуштуулар иликтөөнүн жыйынтыгында айымдар «жылуу» тилде сүйлөшсө, мырзалар «муздак» тилде сүйлөйт деген тыянакка келишкен.

Изи жашырылган турак-жай

Кадыржан Батыровдун үйүн жашыруу фактысы боюнча облустук прокуратура Мамлекеттик каптоо кызматынын Сузак райондук бөлүмүнүн жана райондук сот аткаруучулар бөлүмүнүн тийиштүү кызмат адамдарына кылмыш ишин козгоду.

Мекемеден алынган маалыматка караганда, 2010-жылдагы июнь окуясы үчүн күнөлүү деп табылып, сот аркалуу сыртынан өмүр бою эркинен ажыратылган Кадыржан Батыровго тиешелүү 28 объект конфискацияланган. Бирок жакында эле Бакиевдерге берилген Батыровдун турак-жайы ал тизмеге киргизилген эмес.

Мындан улам эки башка документ жасаган Мамлекеттик каттоо кызматынын Сузак райондук бөлүмүнүн кызматкерлерине жана сот аткаруучулар бөлүмүнүн тийиштүү кызматкерлерине маалымат жашыргандыгы үчүн Кылмыш-жаза кодексинин 304-беренеси (кызматтык абалынан кыйнагачты менен пайдалануу) менен кылмыш иши козгоду.

Стамбулда Манастын эстелиги орнотулат

Түркиянын Стамбул шаарындагы Сүтлүжө паркына Манас баатырдын эстелигин коюу үчүн жер бөлүндү. Бул тууралуу жеке ишкер Темирлан Сарлыкбек уулу билдирди.

Анын айтымында Стамбул шаарынын мэриясы жер бөлүп берүү тууралуу тийиштүү документтерге кол койгон.

Сарлыкбек уулу өткөн жылы башка парктан жер берилгенин бирок, ал паркта 2,5 метрден бийик эстеликтерге уруксат берилбегендигинен жаңы жер сурап кайрылганын кошумчалады.

Бийиктиги 7 метр болгон, колодон ат минип турган «Манас» баатырдын эстелигин жасоо иштери башталары, эстеликтин келбети азырынча толук чечиле электигин ал баса белгиледи. Айкелди тургузууну ишкер толугу менен өзүнө алган.

Сүтлүжө паркында 1458-жылында курулган Эйүп Султан мечити, Миниатюр музейи жана башка көптөгөн Түркиянын тарыхый имараттары жайгашкан. Парк Стамбулдун Европа тарабында орун алган.

Айыл чарбасы ата мекендик жер семирткичке муктаж

26-май күнү органикалык жер иштетүүнүн технологияларын өнүктүрүү жана жер семирткичтерди туура колдонуу багытында республикалык семинар болуп өттү.

КР Айыл чарба жана мелиорация министрлиги тарабынан уюштурулган иш-чарага бардык облустардан дыйкандар чакырылып, жерди кунарсыздиктан сактоонун жол-жоболорун үйрөнүштү. Андан тышкары, келгендерге ата мекендик өндүрүштөн чыккан жер семирткичтердин көргөзмөсү тартууланып, тажрыйбалык негизде колдонуу ыкмалары көрсөтүлдү.

Алсак, "Кыргыз-гумат", "Био-KG", "Калыпия", "Эко-Агро" ишканалары органикалык жер семирткичтердин бип топ турпун көргөзмөгө чыгарышып, Кыргызстандык дыйкандарга кантип мол түшүм алууга болору тууралуу маалымат беришти.

Эске салсак, акыркы жылдары дыйканчылыкка керектүү талаалардын байымдуулугу азайып, түшүмдүн деңгээли түшүп кеткен учурлар арбын. Бул жаатта атайын концепция иштелип чыгып, 2020-жылга чейинки иш-чаралардын планы бекитилген. Жогоруда өткөрүлгөн семинар да, аталган концепциянын алкагында ишке ашырылды.

Каршы чыккандар эмнени ойлошту?

26-майда парламент расмий күбөлүк ала элек жарандарга нике кыйгандарды кылмыш жоопкерчилигине тартуу демилгеси боюнча мыйзам долбоорун четке каккан, ага 44 депутат «макул», 61 депутат «каршы» деп добуш берген. Бирок эмнеге мындай болуп калганына эч ким түшүнбөй калгандай. Себеби, статистикалык маалыматтарга таянсак, Кыргызстанда аялдардын 15 пайызы 18 жашка, ал эми бир пайызы 15 жашка толо электе турмушка чыгат. Бул багытта Европа чөлкөмүндөгү 35 мамлекеттин арасында жүргүзүлгөн изилдөөдө Кыргызстан бешинчи орунда турат.

Демек, мындай мыйзам долбоору биздин светтик өлкөгө керек экени көрүнүп тургансыйт. Мындай чечим чыгып калганы коомчулукта катуу талкуу жаратып, айрымдары аталган мыйзам долбоору чыйк экендигин айтышса, башкалары эл өкүлдөрүнүн бул чечимин бачабаздарды колдоо катары да кабылдашты.

Эми аялдардын жана балдардын укуктарын коргоо менен алектенген бир катар уюмдардын "Бирге" кыймылы аталган мыйзамдын колдоо талабы менен парламент депутаттарына кайрылуу жолдой турганы маалым болду.

Оюндан от чыгып...

26-май күнү Көпүрө-Базар айылында көчөдөн өспүрүм баланын жансыз денеси табылган. Облустук ички иштер башкармалыгынан билдиришкендей, маркумдун өздүгү аныкталып, ал ушул эле айылдын 16 жаштагы туургану болуп чыкты.

Алдын ала маалыматтарга караганда, бул кайгылуу окуяга эки баланын күрөшө кеткени себеп болгон. Балдардын бири экинчисин көтөрүп жерге чалканда ал каза болуп калган. Бул факт боюнча кылмыш иши козголуп, иликтөө жүрүп жатат.

Тарыхыбыз көп тармактуу изилдөөнү талап кылат

Жакында Кыргыз-Түрк "Манас" университетинде Түркиянын Өкмөтүнө караштуу "Түрк тили коому" тарабынан "Байыркы түрк жазма эстеликтери жана аларды изилдөөгө актуалдуу маселелер" аттуу эл аралык конгресс КР Президенти Алмазбек Атамбаевдин эгедерлигинде болуп өттү.

Кыргызстанда "Тарых жана маданият жылынын" алкагында өткөрүлүп жаткан бул конгрессте түрк элдери жараткан байыркы түрк мамлекеттери, алар колдонгон алфавит жана жазуу тили, ошол байыркы жазма тилдин эстеликтери, кыргыздардын аларга болгон тиешеси жөнүндө маалыматтар айтылып, Түркия, Россия, Казакстан, Кыргызстандан белгилүү түрколог окумуштуулар өз баяндамаларын сунушташты.

Иш-чарада КР Президентинин аппаратынын бөлүм башчысы Мира Карыбаева университеттин 20 жылдык мааракеси менен куттуксап, Президент А.Атамбаевдин катышуучуларга жолдогон катын окуп, андан соң Президенттин колдоосу менен улуу ойчул Жусуп Баласагындын 1000 жылдыгына карата жаңы басылып чыккан "Кутатгу Билин" китебин конгресстин катышуучуларына таратып берди.

"Чырк" этем деп, "чулп" эткен

The Daily Mail баялымы жазып чыкканына ылайык, Кытайдагы Лаонин провинциясында зоопаркка келген жарандардын бири морждун жанынан сүрткө түшүп жатканда жаныбар анын аркасынан келип сууга тартып кеткен. Ал жерде иштеген кароолчу жардамга чуркаганда, морж аны да сууга чөктүрүп салган.

Маалыматка караганда морж жайгашкан суунун жээктеринде тосмолор жок болгон. Мындан улам каза болгон жаран сууга өтө жакын бара алган.